

ESÉLYEGYENLŐSÉG

Egyéni fejlesztési terv hátrányos helyzetű tanulónak

1. Helyzetelemzés

1.1 Az intézmény legfontosabb adatai

Tanulólétszámunk jelenleg: 453 fő, tanulócsoportok száma: 17. Az egy osztályra jutó átlagléttség: 26 fő. A város minden pontjáról érkeznek hozzánk diákok, ha a szülők az általunk kínált képzési specialitások közül választanak.

Tanítványaink többsége rendezett családi körülmények között él, a gyermek személyiségének fejlődéséhez a családok igényes környezetet alakítanak ki. Iskolai munkánk során számíthatunk a szülői ház támogatására, és ezzel az előnyös helyzettel élünk is. Sikeres együttműködésünket számtalan eredmény jelzi: a 4,39 tanulmányi átlag; a magatartás, szorgalom átlaga szintén jó; sport, kulturális, művészeti rendezvények; versenyeredmények. A bukások száma elenyésző.

A 2012/2013-as tanévben végzős tanulóink 89%-a érettségit adó középfokú intézményben, 11%-a szakiskolában folytatja tanulmányait, jellemzően az első helyen megjelölt középiskolába nyernek felvételt. Végzős két tannyelvű német osztályunkból 8 tanuló (42%) sikeres „C” típusú német középfokú nyelvvizsgát szerzett 2013 májusában.

Nagy gondot fordítunk a valamiben tehetséget mutató tanítványaink szerepeltetésére, a versenyeken történő megmérettetésre. Az összesített eredményeink bizonyítják, hogy a városi, megyei, területi, országos versenyeken sokszor dobogós helyezéseket érünk el.

1.2 Iskolai osztályaink

Iskolai osztályok száma, az osztályok tanulólétszáma (2013. szeptember 13.)

Alsó tagozat		Felső tagozat	
Osztály jelzése	Osztály létszáma	Osztály jelzése	Osztály létszáma
1.a	33	5.a	28
1.b	32	5.b	25
2.a	29	6.a	22
2.b	31	6.b	21

3.a	25	7.a	27
3.b	20	7.b	27
3.c	20		
4.a	31	8.a	23
4.b	25	8.b	21
Összesen:	252		201

Iskolai tanulólétszám: 453 fő

1.3 Lemorzsolódási mutatók

A 2012/2013-as tanévben 250 órát meghaladó hiányzás miatt egy tanulót utasítottunk osztályozó vizsgára, aki sajnos nem jelent meg, ezért javító vizsgát tehetett volna augusztusban. Mivel akkor sem jelent meg, évfolyamisméltésre bukott.

Javítóvizsgára 12 tanulót utasítottunk, ahol mindenki megfelelt a követelményeknek, azaz magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait.

1.4 Szakkörök

A tanórán kívüli foglalkozások széles körét kínáljuk tanítványainknak, hogy szabadidejüket hasznosan töltsék el:

Alsó tagozaton

- magyar
- matematika
- tollaslabda
- aerobic
- dráma
- néptánc
- sakk
- futball
- úszás

Felső tagozaton

- matematika
- informatika- ECDL
- tollaslabda
- aerobic
- atlétika
- futball
- kosárlabda

- kézműves
- balett
- kosárlabda
- rajz, grafika

1.5 Az intézmény oktatási és nevelési feltételei

1.5.1 Személyi feltételek

A 2013/2014-es tanévben 17 tanulócsoport működik intézményünkben, a harmadik évfolyamon három, a többi évfolyamon két párhuzamos osztály van évfolyamonként, átlagosan 26 fővel. A tanulók beilleszkedése az iskolai szokásrendszerbe jellemzően zökkenőmentes.

Iskolánkban 37 pedagógus dolgozik. A tagintézmény-vezető közvetlen segítője az iskolatitkár, aki közvetlen kapcsolatban áll a gyermekekkel és a szülőkkel is.

Gazdasági ügyintéző végzi a gazdasági munkát.

Az iskola folyamatos karbantartását 2 fő látja el, 5 takarító tartja tisztán az iskola épületét.

A 100%-os szakos ellátottság biztosításához alkalmanként óraadó pedagógus is dolgozik iskolánkban.

A pedagógusok továbbképzése folyamatos, a tantestület tagjai nyitottak az újra. Az új tanulás-szervezési eljárások, a digitális eszközök alkalmazása mindennapos gyakorlattá válik. Az innováció, a gyermekközpontú szemlélet, a nevelő-oktató munka eredményessége biztosítja évről évre az iskola iránti érdeklődést a beiskolázás alkalmával.

1.5.2 Tárgyi feltételek

Az 1980-ban átadott épületünk részleges felújítására az utóbbi hét évben került sor: világítás, vizes blokkok, tornaterem, öltözők, aula, beltéri ajtók cseréje.

Az ablakok, bejárati ajtók korszerűsítése mintegy 60%-ban készült el. Ezekre a fenntartó felújítási előirányzatként biztosította a fedezetet. Ugyanakkor szülői segítséggel, alapítványi támogatással, saját bevételeink felhasználásával alakítottuk ki a játszóhelyeket az udvaron, kosárlabda palánkok, lántháló került kihelyezésre, fára cseréltük az üveg lépcsőkorlátot. Felújításra került szülői segítséggel egy földszinti tanterem, illetve biztonságosabb burkolatra cseréltük a bejárat előtti területet.

Felújítottuk mindkét informatika tantermünket.

A 16 osztályterem mellett szak- illetve szakjellegű tanterekben folyik a nevelő-oktató munka:

idegen nyelvi termek, informatika, kémia-földrajz, fizika-rajz, biológia, technika, tánc-dráma.

A fejlesztő foglalkozások megtartására három helyiséget alakítottunk ki. Az iskolai könyvtár mellett idegen nyelvi (angol, német) könyvtárhelyiséget is működtetünk.

A 628 m² -es tornatermünkben kiváló lehetőség nyílik nemcsak a tanórák, hanem a délutáni sportfoglalkozások, edzések tartására is. Hatalmas ligetes játszó- és sportudvar biztosítja a szabadtéri lehetőségeket a gyerekek számára.

Nagy hangsúlyt helyezünk a tantermek bútorzatának folyamatos korszerűsítésére. Az első három évfolyamon, az informatika és fizika termekben megtörtént a tanulói padok és székek cseréje az utóbbi három évben.

12 interaktív táblával rendelkezünk, melyből 10-et a TIOP 1.1.1. pályázat keretein belül kapott intézményünk. A TÁMOP 3.1.4 pályázat, a SMART és az MM Publications Kiadó támogatása révén jelentősen bővült a CD, DVD, interaktív taneszközök, szoftverek állománya, amelyet egyre inkább bevonunk a mindennapi munkába.

11 pedagógusunk rendelkezik személyi használatú iskolai lappal, de az informatika termeken túl a pedagógusok a tanári szobában is, a tanulók a könyvtárban is használhatják az internetet.

1.6 Az SNI, hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma

SNI: 3 fő

Hátrányos helyzetű : 125 fő

Halmozottan hátrányos helyzetű: 7 fő

Étkezési támogatásban részesül: 200 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül: 125 fő

1-4. évfolyamon: 53 fő

5-8. évfolyamon: 72 fő

Három vagy több gyermekes: 58 fő

1-4. évfolyamon: 28 fő

5-8. évfolyamon: 30 fő

Tankönyvtámogatásban részesült: 200 fő

Három vagy több gyerekes család: 58 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 125 fő

Tartós beteg: 12 fő

2. A hátrányos és veszélyeztetett helyzet enyhítését szolgáló tevékenységek

A hátrányos helyzetű gyermekek az átlagnál nehezebb körülmények között élők, környezeti ártalmaknak kitett, szervileg nem sérült, normálisan fejlett gyermekek. Őket különböző környezeti tényezők gátolják adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Hátrányos helyzetű tanulók azok, akik családjuk jövedelmi, foglalkozási státusza, képzettségi szintje és a családi viszonyok rendezettsége szempontjából kedvezőtlenebb helyzetben vannak, mint a csoportra jellemző átlag. A hátrányos helyzet értelmezésében hangsúlyos szerepet kapott a lakóhely, illetve a régióra jellemző munkaerő-piaci viszonyok.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a hátrányos helyzetű tanuló, akinek a szülei az általános iskolába való beiratkozáskor maximum 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A hátrányos helyzet legsúlyosabb esete a veszélyeztetettség.

Ebben az esetben olyan sérülések következhetnek be az egyébként teljesen ép és normális gyermekek személyiségében, amelyeknek fel nem számolása helyrehozhatatlan törést jelent fejlődésükben. A veszélyeztetettség oka az igen kedvezőtlen környezetre és körülményekre, a családi háttér zavaraira vezethető vissza.

2.1 Anyagi hátrányok:

Hátrányos helyzetűnek számítanak azok a családok, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani a gyerekeiknek, mert a szülők nem képesek rendszeres munkára (meghaltak, betegek, deviánsak).

Anyagi hátrányok kompenzálása:

- önkormányzati lehetőségek igényléséhez segítségnyújtás
- kedvezményes vagy ingyenes étkeztetés
- pályázatok, ösztöndíjak
- napközis, tanulószobai, kollégiumi és átmeneti otthoni elhelyezés
- kulturális rendezvények költségeihez hozzájárulás
- a táboroztatáshoz, Erdei iskola programhoz hozzájárulás
- alapítványi támogatások
- szociális segélyek
- ingyenes tankönyvellátás
- ruha, taneszköz, tankönyv, könyvgyűjtési akciók

2.2 Családi hátrányok:

Hátrányos helyzetűnek számítanak az iskolában azok a gyerekek, akik mögött nem áll stabil gondoskodó család, mert a család felbomlott, meghalt az egyik vagy mindkét szülő, illetve egyedülálló szülő, vagy nevelőszülő gondoskodik a gyerekről. Előfordul, hogy a családi hátrányok abból származnak, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, munkaképtelenek, vagy mentálisan sérültek, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, esetleg a szülőket deviáns életvezetés jellemzi. Az is lehet a családi hátrányok forrása, hogy a szülők túlságosan sokat dolgoznak, vagy egyéb okok miatt elhanyagolják a gyerekek nevelését.

Családi hátrányok (szociokulturális hátrányok) kompenzálása:

- a tanulók személyiségének, életszemléletének formálása
- kollégium, átmeneti otthon
- részvétel kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon
- környezettanulmány
- részvétel szakkörön
- gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység, drogprevenció
- részvétel a könyvtári tevékenységben
- sportrendezvényeken való ingyenes részvétel
- reggeli ügyelet biztosítása
- szünidei programok
- felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók

2.3 Tanulási hátrányok:

Hátrányos helyzetűnek számít, aki gyenge képességű, esetleg fogyatékos, tanulási és beilleszkedési zavarai vannak, esetleg pszichés problémái miatt nem képes rendszeres tanulásra. Gyakran előfordul, hogy a felkészültségben azért marad el az átlagtól a gyerek, mert nincs kellőképpen motiválva a tanulásra.

Az egyes hátrányfajták nem függenek egymástól (pl. munkanélküliség, a szülő pszichés labilitása, amiből a gyerekek elhanyagolása következik és ebből a gyerek beilleszkedési problémái), éppen ezért elég gyakori, hogy a hátrányfajták halmozódnak, illetve a gyerekek több szempont szerint is hátrányos helyzetűvé válnak. A hátrányos helyzet folyamatként is felfogható, hiszen például a lecsúszó alsó középosztályi családokat eleinte csak az egyre súlyosbodó anyagi hátrányok jellemzik, ezért szétzilálják a családi kapcsolatokat, amelynek a gyerek is áldozatává válik.

Tanulási hátrányok kompenzálása:

- differenciált foglalkoztatás tanórán
- felzárkóztató foglalkozás, fejlesztés
- egyéni tanulási módszer kiválasztása
- kiscsoportos foglalkoztatás
- differenciált beiskoláztatás
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása
- enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatása
- tankönyv, taneszköz kiválasztás
- megfelelő olvasástanítási módszer kialakítása
- logopédus, pszichológus, pszichopedagógus, fejlesztő pedagógus, ped. asszisztens segítségének igénybevétele

3. Fejlesztési terv

Fejlesztési terület	Cél	Eszközök	Résztevők	Idő-intervallum	Értékelés módja	Elérendő eredmények
Társas készségek	Egymás segítése, elfogadása.	Beszélgetés	Tanítás alatt, otthon	Fél év	Beszélgetés, megfigyelés	A tanuló legyen képes társait segíteni a mindennapokban.
Figyelem	A figyelem tartósságának fejlesztése.	Tankönyvi, internetes szövegfeldolgozás.	Tanítás alatt, otthon	Folyamatos	Megfigyelés, megbeszélés, magyarázat.	A szövegek megértése, az olvasottak alkalmazása, továbbfejlesztése.
Viselkedés	Tudjon uralkodni indulatain.	Beszélgetés	Tanítás alatt, otthon	Folyamatos	Beszélgetés, megfigyelés	A tanuló ne a testi erejével oldja meg a problémáit.
Olvasás	Novellák, versek értelmezése	Tankönyvben és az interneten található versek, novellák.	Tanítás alatt.	Folyamatos	Feladatlap	Javuljon a tanuló kifejezőkészsége, memóriája fejlődjön.
Viselkedés	Helyes viselkedési stílus kialakítása	Beszélgetés, szituációs játékok	Tanítás alatt, otthon	Folyamatos	Beszélgetés, megfigyelés	A tanuló legyen képes az erkölcsi és a jog megkülönböztetésére, döntést hozni akkor is ha az ellentmondásoktól terhes.

Matematika	Geometriai szerkesztések, eszközök pontos használata.	Vonalzó, körző, szögmérő	Tanítás alatt	2 hónap	Feladatlap	A tanuló törekedjen a pontos esztétikus munkára.
Tanulási módszerek	Kötelességtudat kialakítása	Beszélgetés, magyarázat	Tanítás alatt, otthon	2 hónap	Írásbeli munkák megtekintése	A tanuló rendszeresen készüljön az órákra, használja munkafüzetét.
Olvasás	Fogalmazási gyakorlatok	Tankönyvi olvasmányok, internetes cikkek.	Tanítás alatt, otthon	2 hónap	Fogalmazás megtekintése, helyesírási hibák javítása	Fő követelmény a pontos, világos és hatékony megértés és írásbeli kifejezés.
Matematika	Számológép használata, feladatok kreatív megoldása	Zsebszámológép, számítógép.	Tanítás alatt, otthon	Folyamatos	Feladatlap.	Tanuló törekedjen arra, hogy minél sokoldalúbban használja ki a számológép adta lehetőségeket.
Figyelem	10 perc elmélyült, akaratlagos figyelem.	Számítógépes játék. Rejtvény.	Mindenhol.	Egy hónap	Megfigyelés. Figyelem felmérése feladatlapokkal.	A tanuló figyelemkoncentrációja növekszik. Rövid ideig összpontosítja figyelmét.

Olvasás, szövegértés	Szövegek megértése, az olvasottak alkalmazása, beillesztése korábbi tudáskeretébe.	Olvasókönyv, Számítógép-Interneten elérhető olvasmány.	Iskolai feladat, de otthon is.	Folyamatos	Olvasás-felmérés, feladatlap.	A tanuló képes az adott szöveg megfelelő tempójú olvasására és információinak kiemelésére.
Tanulási módszerek	Lényegkiemelés, önkifejezés fejlesztése.	Tankönyv, feladatlapok	Tanítás alatt, otthon	Folyamatos	Feladatlap megfigyelés, OKÉV mérés	A tanuló legyen tisztában a saját tanulási stílusával, ismerjen meg különböző tanulási stratégiákat.
Összefüggések meglátása,	Kódolt szöveg megfejtése	Füzet, számítógépe program	Mentor, tanuló,	Két hét	Kész megoldás megtekintése. Hibajavítás.	A feladat minél pontosabb és gyorsabb megoldása
Vélemény nyilvánítás, állásfoglalás	Vélemény nyilvánítás nyilvános kommunikációs helyzetben	Önismereti tesztek, könyv, kisfilmek, videók, internet	Mentor, tanuló	Két hét	Beszélgetés	A tanuló legyen képes az önálló vélemény nyilvánításra.

4. Mentori foglalkozások

Hónap	Óraszám	A foglalkozás témája, célja
szeptember	12	Az évi feladatterv áttekintése, a főbb célkitűzések megbeszélése. Az elmúlt tanévben tanultaknak felelevenítése, ismétlése –egyéni foglalkozások. A figyelem tartósságának fejlesztése. Egymás segítése, elfogadása –csoportos foglalkozás
október	12	Pályaválasztási kiállítás megtekintése –csoportos foglalkozás. Pályaorientációs ismeretek bővítése –egyéni foglalkozás. Kirándulás tervezése, tapasztalatok rögzítése, vetélkedőn való aktív részvétel –csoportos foglalkozás. Novellák, versek elemzése –egyéni foglalkozás. Helyes viselkedési stílus kialakítása – csoportos foglalkozás.
november	12	További feladatok meghatározása, tanulási módszerek fejlesztése. Szövegértés, helyesírási hibák javítása. Alapműveletek pontos használata, geometriai szerkesztések, eszközök pontos használata. –egyéni foglalkozások. Felkészülés a Márton napra, a rendezvényen való aktív részvétel –csoportos foglalkozás.
december	10	Kötelességtudat kialakítása. Fogalmazás gyakorlása tankönyvi olvasmányok, interneten megjelenő cikkek felhasználásával – páros foglalkozások. A digitális írásbeliség fejlesztése. Geometriai szerkesztések gyakorlása. – egyéni foglalkozások. Készülődés a Karácsonyra –csoportos foglalkozások.
január	14	Számológép használata, feladatok kreatív megoldására való törekvés. Szövegértés gyakorlása tankönyvi olvasmány illetve az Interneten található dokumentumok alapján – páros foglalkozások. Hol tanuljak tovább?

Hónap	Óraszám	A foglalkozás témája, célja
		Az érdeklődési területnek megfelelő középiskolák kiválasztása az Internet illetve a felvételi tájékoztató segítségével – egyéni foglalkozások.
február	12	Hasonlóságok felismerése. Nagy képen kis részlet megtalálása. Adott probléma felismerése, tudatosítása, feladatok leleményes, megoldása – egyéni foglalkozások . A félév értékelése – csoportos foglalkozás.
március	12	Matematikai szövegértő képességek, értelmezések fejlesztése. Kifejezőkészség, memória fejlesztése verstanulással – egyéni foglalkozás. Problémamegoldó képesség fejlesztése, honlap szerkesztés. Március 15-ei ünnepségre való készülődés – csoportos foglalkozás.
április	12	Kódolt szöveg megfejtése. Az élőlények rendszerezése, rendszertani kategóriák. Problémamegoldó képesség fejlesztése, honlap szerkesztés. A folyamatos tanulás fontossága – egyéni foglalkozások
május	13	Problémamegoldó képesség fejlesztése, bemutató készítés. Helyes viselkedési stílus kialakítása. Lényegkiemelés, önkifejezés fejlesztése. Olvasás gyakorlása, számolási készség fejlesztése. Egyéni foglalkozások
június	7	Véleménynyilvánítás nyilvános kommunikációs helyzetben. Egymás segítése, elfogadása. Év végi ismétlések – egyéni foglalkozások. Év végi teendők megbeszélése. Pályaválasztás előkészítése. Figyelemfelhívás a nyár veszélyeire – csoportos foglalkozások.

5. A tanuló értékelése

Az első értékelés időpontja:	2012. november 17.(év, hó, nap)
A tanuló önértékelése:	Szeptemberben megfogadtam, hogy megpróbállok rendszeresen felkészülni az órákra. Ezt szerintem sikerült is megvalósítanom, bár azt már most is látom, hogy az idén többet kell tanulnom az eredményeim megvalósulásához.
A mentor értékelése a tanulórol:	A kislányszorgalmas, de nagyon visszahúzódo személyiség. Fogalmi szinten a teljesítménye nagyon jó, de a logikai feladatokban legtöbbször bizonytalan. Szövegértése, szövegalkotása árnyalt, igényes. Házi feladatát mindig elkészíti, felszerelése soha nem hiányzik. Az órákon kevésbé aktív, de csoportmukában szívesen dolgozik. Osztálytársaival jól kijön, több barátónője is van. Az iskolai rendezvényen (Csibe avató, Márton nap) aktívan részt vesz.
Konklúzió és megállapodás:	Fontos feladat elérni, hogy a házi feladatát minél pontosabban oldja meg, ne kapkodja el. Sok esetben a magolást fel kell, hogy váltsa az értelmes tanulás. A tanuló megígérte, hogy megpróbál tanulási stílusán változtatni.

A második értékelés időpontja:	2013. február 11. (év, hónap, nap)
A tanuló önértékelése:	A fél év végén mindent elkövettem azért, hogy minél jobb osztályzatokat szerezzek, hiszen nagyon szeretnék. Nagy hangsúlyt fektettem a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyakra. Nagyon tetszett a karácsonyi műsor. A farsangi mulatságon én is szerepeltem az osztály műsorában és nagyon jól éreztem magam.
A mentor értékelése a tanulóról:	Nagyon szorgalmas, igyekvő tanuló. Írásbeli kifejezőképessége sokat fejlődött., igényes, árnyalt, alapos. Szóban viszont még mindig nehezen nyilvánul meg, amit tud sem képes pontosan elmondani. Szövegértése, helyesírása kevés hibával jó szintű. A fogalmakat elsajátítja, alkalmazza.
Konklúzió és megállapodás:	A kislány a fél év végén sokat tanult, hogy minél jobb jegyeket szerezzon. A házi feladatait már jobb határfokkal készítette el, de ezen még van mit javítani. Megállapodtunk, hogy a második fél évben még jobban fog dolgozni, hiszen tudja, hogy a nyolcadik év végi jegyek nagyon fontosak a továbbtanulás szempontjából.

A harmadik értékelés időpontja:	2013. június 03.(év, hónap, nap)
A tanuló önértékelése:	Nagyon örülök, hogy itt a tanítás vége. Nagyon várom a ballagást, remélem szép élmény lesz. A nyári szünetben sokat szeretnék pihenni, feltöltődni, hogy minél jobb állapotban kezdjem meg tanulmányaimat a középiskolában.
A mentor értékelése a tanulóról:	A tanuló továbbra is maximális szorgalommal tanul, a témakörök nagy részében tájékozott. Összetett feladatokban bizonytalan. Sokszor igényel irányítást a matematikai problémamegoldó feladatok megoldásához. Az iskolai rendezvényeken tevékenyen részt vesz.
Konklúzió és megállapodás:	Véleményem szerint a foglalkozások elérték céljukat, sőt talán a vártnál is jobb eredmények születtek. Megbeszéltük, hogy egészen év végéig rendszeresen kell tanulni, hiszen az általános iskolában tanultak jelentik az alapot a középiskolai tanulmányokhoz.

Felhasznált irodalom

Mihály Ottó: Esélyegyenlőség és differenciálás

Gaskó Krisztina, Hajdú Erzsébet, Kálmán Orsolya, Lukács István, Nahalka István, Petriné Feyér Judit: Hatékony tanulás

Csirmaz Mátyás: A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációjáról

Dr. Szekszárdi Júlia: A konfliktusok pedagógiája

L. Ritók Nóra: Esélyegyenlőségi napló

Arany János Gimnázium és Általános Iskola, Diákotthon és Gyermek Átmeneti Otthona Pedagógiai programja